

10/11/11

10/11/11

دانشگاه علامه طباطبائی تهران

دانشکده ی ادبیات فارسی و زبانهای خارجی

علم حضوری و حصولی

از دیدگاه ابن عربی و مولانا در فصوص الحکم و مثنوی

استاد راهنما: آقای دکتر محمد حسین بیات

دکتر جلیل مسگر نژاد

استادان مشاور: آقایان

دکتر غلامرضا مستعلی

۱۳۸۷ / ۳ / ۱۱

نگارش: احمد رضا کیخا فرزانه

رساله برای اخذ درجه ی دکتری

زبان و ادبیات فارسی

تیر ماه ۱۳۸۶

۱۰۱۳۳۳

اداره اطلاعات آمار و اسناد
کتابخانه مرکزی

فرم گردآوری اطلاعات پایان نامه ها
کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی

عنوان: علم همزوی و هموزی از دیدگاه ابن عرب و مولانا در خصوص الحکم و معنی	
نویسنده / محقق: ابرو صبا کنی فرزانه	
مترجم:	
استاد راهنما: دکتر محمد حسن بیات	استاد مشاور / استاد داور: دکتر مسگر نژاد دکتر متعلی
کتابنامه: دارد	واژه نامه:
نوع پایان نامه: ☒ بنیادی ☐ توسعه ای ☐ کاربردی	
مقطع تحصیلی: دکتری	سال تحصیلی: ۱۳۸۶
محل تحصیل: دانشکده زبان و ادبیات فارسی زبان آذربایجانی علامه	نام دانشگاه: علامه طباطبائی دانشکده: ادبیات زبان آذربایجانی
تعداد صفحات: ۱۱۵۴	گروه آموزشی: زبان و ادبیات فارسی
کلید واژه ها به زبان فارسی: علم همزوی، علم همزوی با علم الاوزار، تجارب عرفانی و فلسفی مجاهد در کربلا، درک باطنی، ایهالت کشف، طهر لفظی سکون و تصنیف نفس	
کلید واژه ها به زبان انگلیسی:	
۱۳۸۷ / ۳ / ۵ / ۱	
۱ ۲ ۳ ۴	

سپاسگزاری

به شکرانه الطاف بیکرانه حضرت دوست بدین وسیله بر خود لازم می دانم با کمال فروتنی و خلوص از پیشاهنگان فرهنگ و فرهی ایران بزرگ استاد گرانقدر و نکته سنج گلشن ادب و عرفان جناب آقای دکتر بیات که رهنمودهای روشن و سازنده شان بعنوان استاد راهنما به همراه وسعت نظر و محبت پدرانۀ همواره خضر راهم بود و از فرزندان نامی، اساتید ارجمند مشاورم آقایان دکتر جلیل مسگر نژاد و دکتر غلامرضا مستعلی که حقیر خوشه چین خرمن الطاف و اندیشه آفتابی آنان بوده ام؛ تشکر و قدردانی نمایم، از درگاه آرزویبخش آرزومندان برای تمامی استادان عزیزم در دانشکده ی ادبیات فارسی و زبانهای خارجی علامه طباطبایی که به حق از سرآمدان ادب و پژوهش این سرزمین اند و حقیر هزاران نکته نغز از بیان اعجاز گونه این مشاهیر اندیشه سرزمین اهورایی در دفتر دل و ذهنم به یادگار نگاشته و یاد و نام شان همواره خاطره خاطره های عمرم خواهد ماند، آرزوی موفقیت، طول عمر و شادکامی دارم.

اهداء

تقديم به پیشگاه با عظمت عین الله الناظره، اذن الله الواعیه، آیه الله العظمی، قطب الاقطاب، انسان اکمل ولی الله الاعظم و بقیه الهی و آخرین ذخیره او در زمین و صاحب علم حقیقی حضوری حضرت حجت روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداه

تِه دَلَالًا فَأَنْتَ أَهْلٌ لِّذَاكَ	وَتَحَكَّمٌ فَالْحُسْنُ قَدْ أَعْطَاكَ ^۱
وَلَكَّ الْأَمْرُ فَأَقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ	فَعَلَى الْجَمَالِ قَدْ وُلَّيَاكَ ^۲
وَتِلَافِي إِنْ كَانَ فِيهِ ائْتِلَافِي	بِكَ عَجَّلَ بِهِ جُعِلَتْ فِدَاكَ ^۳
وَبِمَا شِئْتَ فِي هَوَاكَ اخْتَبِرْنِي	فَأَخْتِيَارِي مَا كَانَ فِيهِ رِضَاكَ ^۴
فَعَلَى كُلِّ حَالٍ أَنْتَ مِنِّي	بِي أَوْلَى إِذْ لَمْ أَكُنْ لَوْ لَاكَ ^۵
وَكَفَانِي عِزًّا بِحَبِّكَ ذُلِّي	وَخُضُوعِي وَكُنْتُ مِنْ أَكْفَاكَ ^۶
وَإِذَا مَا إِلَيْكَ بِالْوَصْلِ عَزَّتْ	نِسْبَتِي عِزَّةً وَصَحَّحَ وَلَاكَ ^۷
فَأَتَهَامِي بِالْحُبِّ حَسْبِي وَأَنِي	بَيْنَ قَوْمِي أُعَدُّ مِنْ قَتْلَاكَ ^۸ *

۱- کرشمه و ناز کن که تو اهلیت آن را داری! و فرمان بده که حسن و نیکوئی این منصب را به تو داده است!

۲- و امر برای تست! حال هر چه می خواهی حکم کن! چون جمال تو این ولایت تو را بر من نهاده است!

۳- و اگر در فنا و تلف شدن من، پیوند و ائتلاف با تو می باشد؛ فدایت شوم، بدین ائتلاف زودتر اقدام کن!

۴- و در محبت و هوای خود به هر چه می خواهی مرا بیازمای، که اختیار من همان چیزی است که در آن رضای توست!

۵- پس در هر حالت و به هر صورت، تو اولویت داری بمن، از اولییتی که من بخودم دارم؛ چون اگر تو نبودی من نبودم.

۶- با اینکه از همطرازان و همردیفان تو نیستم؛ ولیکن عزت و سرافرازی که در اثر ذلت و فروتنی به محبت تو به من می رسد مرا بس است.

۷- چنانکه نسبت من به دیدار و وصل تو استوار نباشد؛ و محبت من صادق و صحیح نباشد؛

۸- پس همین بس است مرا که به محبت تو متهم هستم! و در بین آشنایان از زمره کشته شدگان تو به شمار می آیم!

چکیده

از راه کشف عقل بود بر کناره ای کار کنارگی نبود جز نظاره ای
آنجا که دل ز کشف حقایق نفس زند عقل است اجنبی و خرد شیرخواره ای

در این رساله تلاش بر آنست تا به شواهدی از استدلال، تأیید، و اصرار دو رکن رکن عرفان اسلامی بر اصالت و حقانیت حضور و شهود در سلوک الی الله، با نگاهی جامع به دو اثر گرانسنگ فصوص الحکم و مثنوی معنوی که از مهم ترین آثار جهانی در تدوین عرفان نظری محسوب اند، پرداخته شود و باریک اندیشی مولانا، و ژرف نگری ابن عربی به اسرار باطنی و حکمت نوری به عنوان مهمترین اساس سیر باطنی به سوی قاف مراد تقرب نموده آید.

در این مجموعه، آنچه به عنوان علم الانوار یا حقیقت و شاخه هایش، به همراه درک باطنی معانی علم و تأثیر و تأثر و ویژگی های متنوع آن در تحصیل سعادت آدمی و طریق سلوک و ادراک لطایف و حقایق به یاری تابش انوار قدسی در نظرگاه این دو بزرگ مطرح است آشکار گردیده است؛ و سهم مجاهدت بنده در انقطاع و تصفیه نفس، تأمل در نظام بدیع خلقت، نضو بدن، عروج به عالم نور، تابش لوامع انوار بر دل سالکان، اعطاء بینش حقیقت و واقعیت هستی و مشاهده ی بی واسطه ی آن مورد بررسی قرار گرفته است.

در بخش قابل ملاحظه ای از این جستجو به سر پدید آمدن سرچشمه ی نور ازل و مراتب هستی با عبور به آن سوی حوزه درک بحثی و قیل و قال مدرسی توجه شده^{ست} و شواهدی گوناگون در اثبات اعتقاد و تکیه ی ابن عربی و مولانا نسبت به علوم سلوک قدسی و حضوری و اتصالی شهودی، در دریافت های باطنی خود و تجربه های عرفانی و قلبی سایر شخصیت های ممتاز و اولیاء حق از این دو کتاب ذکر گردیده است.

همینطور، در این جستار کوشش شده است اندیشه های عرفانی و بعضاً کلامی، اصالت موهبت و کشش در برابر تدبیر و کوشش، رهایی از امور حسی و علایق مادی، به عنوان تنها راه جزم و مطمئن برای نیل به مطلوب حقیقی در دیدگاه این دو عارف گرانقدر مطرح شود.

واژه های کلیدی: علم حصولی، علم حضوری یا علم الانوار، تجارب عرفانی و قلبی، مجاهده و ترک تعلق، درک باطنی، نیل به حقیقه الحقائق، اصالت کشف و شهود، طریقه سلوک و تصفیه نفس.

۱..... مقدمه

فصل اول : شرح احوال و افکار ابن عربی

۶۵.....	ابن عربی
۶۹.....	ابن عربی در جایگاه شعر و ادب
۷۲.....	سفرهای ابن عربی
۷۴.....	سفر به تونس
۷۵.....	اشبیلیه
۷۷.....	فاس (تشریف به حضور امام زمان)
۷۹.....	مراکش و بجایه
۸۰.....	مکه و ملاقات با مکین الدین و تألیف ترجمان الاشراف و فتوحات مکیه
۸۷.....	بغداد و مصر
۸۸.....	قونیه
۹۱.....	بغداد و ملاقات با سهروردی
۹۲.....	سفرهای پایانی
۹۳.....	اقامت در دمشق تا پایان عمر
۹۴.....	ملاقات با مولوی
۹۶.....	تألیف فصوص الحکم
۹۹.....	استادان و مشایخ
۱۰۱.....	کتب و رسالات
۱۰۵.....	شارحان عرفان ابن عربی
۱۱۵.....	شارحان و مدرسان معاصر
۱۱۸.....	نظر تعدادی از بزرگان اسلام درباره ابن عربی
۱۲۳.....	برخی از دلایل مخالفت ها با افکار عرفانی ابن عربی
۱۳۰.....	مذهب
۱۳۴.....	تقیه و عرفان عملی و اساس طریقت ابن عربی

فصل دوم : شرح احوال و افکار مولانا

۱۴۱.....	مولانا
۱۷۱.....	دیدگاهها
۱۷۳.....	طریقت
۱۷۳.....	فلسفه و تصوف
۱۷۵.....	قطب و ارشاد
۱۷۶.....	وحدت وجود
۱۷۷.....	عشق
۱۷۹.....	مذهب و طریقت مولوی قبل از آشنایی با شمس
۱۸۰.....	معاصران مولانا
	آثار مولانا
۱۸۸.....	۱- مثنوی
۱۸۹.....	گفته های مثنوی در سه بخش :
۱۸۹.....	بخش عام و محکّمات
۱۹۰.....	بخش خاص و حدفاصل
۱۹۱.....	بخش اخص و متشابهات

۱۹۲.....	مشابهت مثنوی شریف با قرآن کریم
۱۹۳.....	۲- دیوان کبیر یا کلیات شمس
۱۹۵.....	۳- مکتوبات
۱۹۵.....	۴- فیه مافیه
۱۹۷.....	۵- مجالس سبعه
۱۹۸.....	۶- رباعیات
۱۹۸.....	آثار منسوب به مولانا
۱۹۹.....	منابع خواندنی درباره مولوی

فصل سوم : علم و شاخه های آن

۲۰۴.....	تعریف علم
۲۰۵.....	صدرا و حقیقت علم
۲۰۸.....	هدف علم
۲۰۸.....	مقام علم
۲۰۹.....	امتیاز علماء
۲۱۰.....	مرتبۀ علم و عالم در قرآن
۲۱۱.....	تقدم علم بر عبادت
۲۱۲.....	علم عنایتی
۲۱۴.....	انواع ادراکات بشری
۲۱۴.....	چگونگی حصول صور ادراکی
۲۱۵.....	انواع صور ادراکی
۲۱۵.....	بیان حقیقت صور ادراکی
۲۱۶.....	چگونگی علم خالق و مخلوق
۲۱۶.....	جایگاه علم واقعی
۲۱۷.....	اهمیت و ارزش علم در جامعه کنونی
۲۱۸.....	علم وسیله ای برای دستیابی به قدرت
۲۱۸.....	عوامل مؤثر در پیدایش علم
۲۱۹.....	تناقضات و تولید علم
۲۱۹.....	حقایق علم در منظر مولانا
۲۲۰.....	نظر باباطاهر در مورد علم
۲۲۱.....	نظریه ی مکتب های ابرازگرا و رئالیست در مورد علم
۲۲۲.....	نظریه ی مکتب استقرارگرا در مورد علم
۲۲۴.....	عارفان و مزایای علم
۲۲۵.....	موانع و آفات علم
۲۳۰.....	تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی
۲۳۱.....	علم در غرب
۲۳۴.....	علم بی طرف
۲۳۷.....	موضوع علم
۲۳۷.....	تعریف فلسفه علم
۲۳۷.....	نیاز به فلسفه علم
۲۳۹.....	تعریف علم حصولی و حضوری در اصطلاح فلسفه
۲۴۰.....	حضوری بودن علم خدا
۲۴۳.....	نظر غزالی در مورد معرفت حضوری

۲۴۴	جمع عالم و معلوم در علم حصولی و حضوری
۲۴۵	ارتباط علم حضوری با مبدأ و معاد
۲۴۸	علم الیقین
۲۴۸	اهمیت یقین
۲۴۹	مراتب یقین
۲۵۳	راههای رسیدن به یقین
۲۵۴	بی اثر بودن یقین علمی عالمان بی عمل
۲۵۵	شرط عنایت الهی در به دست آوردن یقین
۲۵۵	یقین در قرآن
۲۵۵	آثار یقین و برتری انبیاء نسبت به هم به صفت یقین
۲۵۶	برتری یقین بر اسلام و ایمان
۲۵۷	علم لدنی
۲۵۷	دلیل عنایتی بودن علم لدنی
۲۵۸	آگاهان علوم غیبی و لدنی
۲۵۹	علم مکاشفه
۲۶۰	ویژگیهای کشف صوری
۲۶۲	تقسیمی از ابن فناری درباره مکاشفه
۲۶۳	معیار در حقانیت و یا بطلان مکاشفات
۲۶۳	ذهن قبل از کشف و بعد از کشف
۲۶۴	ارتباط مکاشفه با خودشناسی
۲۶۴	لزوم خودشناسی قبل از مکاشفه
۲۶۵	علم قدسی و الهی و مراتب آن
۲۶۹	علم مشاهده و معاینه
۲۶۹	جمع و تجرید در مشاهده
۲۶۹	بی ارزشی مشاهده حس بدون مشاهده معنوی
۲۷۰	نظریه غزالی در مورد انعکاس صور در آینه
۲۷۱	معبود باید بالاصاله مشهود باشد
۲۷۱	علم فریضت و فضیلت
۲۷۲	علم نفس
۲۷۳	حقیقت خود
۲۷۳	راه شناخت حقیقت نفس
۲۷۵	دسته بندی علوم از دیدگاه فرانسیس بیکن
۲۷۵	علم وحی
۲۷۷	انواع وحی
۲۷۷	وحی در قرآن کریم
۲۷۸	مراتب وحی
۲۷۹	بالاترین درجه وحی در نظر عرفا
۲۷۹	چگونگی وحی و الهام از نظر فلسفی و عرفانی
۲۸۰	علم ادراک
۲۸۰	مراحل و مراتب اصلی ادراک
۲۸۱	فلسفه ملاصدرا و مدرکات عقل

۲۸۲.....	علم ضرورت
۲۸۳.....	علم غیب
۲۸۴.....	تعلق علم غیب به ذات پاک احدی
۲۸۴.....	علم غیب در قرآن
۲۸۶.....	علم امامان
۲۹۱.....	تقدم علم بر قدرت
۲۹۲.....	علم شهود
۲۹۲.....	کشف و شهود مبنای رسیدن به حق و حقیقت
۲۹۳.....	شناخت شهودی
۲۹۴.....	فضیلت علم شهودی بر علم فکری
۲۹۴.....	مشاهده حقایق در آینه نفس از راه کشف و شهود
۲۹۵.....	شهود و تفسیر قرآن
۲۹۵.....	علم سعت
۲۹۶.....	علم قیام
۲۹۶.....	علم فنا و بقا
۲۹۷.....	قاعده علم فنا و بقا
۲۹۷.....	با فنای یک لحظه ، لحظه دیگری حادث می شود
۲۹۸.....	علم اشراق
۲۹۸.....	تفاوت اشراق و وحی
۲۹۸.....	نظر ابن سینا در مورد علم اشراق
۲۹۹.....	حقیقت الهام و اشراق
۳۰۱.....	علم رؤیت
۳۰۲.....	علم اصول
۳۰۳.....	علم دراست و وراثت
۳۰۳.....	علم وراثت یا خویشاوندی حقیقی
۳۰۴.....	علم ارثی بی پایان است
۳۰۴.....	چگونه می توان وارث علم پیامبر شد
۳۰۵.....	علم اخلاق
۳۰۵.....	اخلاق بدون ایمان به خدا
۳۰۶.....	علم اخلاق سازنده روح انسانی
۳۰۶.....	رابطه اخلاق و عرفان
۳۰۷.....	وجوب عینی علم اخلاق
۳۰۷.....	تهذیب اخلاق و ثمره آن
۳۰۸.....	عرفا و علم
۳۰۸.....	تفاوت معرفت عرفانی یا علم حضوری با فلسفه
۳۰۹.....	علم در نگاه عارفان
۳۰۹.....	انواع علم به صورت کلی در نظر عارفان
۳۱۰.....	علم حجاب از نظر عرفا
۳۱۱.....	عارفان و علوم مختلف
۳۱۱.....	ویژگیها و صفات عارفان
۳۱۲.....	نفس ، معرفت
۳۱۲.....	رابطه عارفان و شریعت

۳۱۴	برخی از موانع نفسانی در دستیابی به معرفت
۳۱۵	معرفت ، غرض غایی اسلام
۳۱۵	فلسفه علمی و فلسفه
۳۱۷	نظر یاسپرس در مورد فلسفه
۳۱۷	علم وراثت نوین و تعریف آن
۳۱۸	دلیل توجه به علم وراثت نوین
۳۱۸	علم ژنتیک
۳۱۹	علم وراثت نوین راهی برای خودشناسی

علم حصولی و حضوری در فصوص الحکم ابن عربی

بخش ۱ : علم ، معرفت ، بصیرت و اهمیت آن

۳۲۱	تعریف علم حصولی و علم حضوری
۳۲۳	حقیقت علم صحیح
۳۲۳	عالم ، معلوم و علم
۳۲۴	برتری بر ملائکه به سبب علم است
۳۲۴	عالم مجمل از روی صورت و عالم کبیر مفصل از روی معنی و علم
۳۲۵	عدم علم ملائکه به مرتبه ی انسان موجب عدم رضایت و در نتیجه انکار شد
۳۲۶	در عدم ادراک ملائکه مرتبه کاملتر از خود را و احتجابشان از رؤیت نفس خویش
۳۲۶	آدم نور است
۳۲۷	در معنی علم آدم الأسماء
۳۲۸	اعطاء علم بانفث و القاء از ورای حجاب
۳۲۹	با رفتن عالم از دنیا قیامت برپا می شود
۳۲۹	معرفت تامه - اطاعت تامه
۳۳۰	ملائکه چون معرفتشان اندک بود ثبات نورزیدند
۳۳۰	در تفاضل علوم انبیاء و رسل با همه ، در علم ارسال و انواع رزق معنوی و مادی
۳۳۱	تفهیم سر قدر از اجل علوم است
۳۳۲	احکام حقیقت علم به سر قدر
۳۳۲	احکام حقیقت علم به سر قدر و اینکه علوم انبیاء از نوع کشف تام است و نه طور نظر عقلی
۳۳۳	تفاوت اولیاء و علماء از حیث علم
۳۳۴	دستور طلب زیادت علم آمده است ولی طلب نبوت و رسالت نیامده است
۳۳۵	وصف علم به علو - علم ، اشرف صفات الهیه
۳۳۶	حیات علمیه الهیه
۳۳۹	ظهور به علم ، فوزی و اختصاصی است به کمال تجلیات الهی
۳۴۰	علم و حدود احاطه ی علم
۳۴۰	علم اذواق علم صحیح و غیر آن حدس و تخمین است
۳۴۱	تعبیر انداختن تابوت در دریا و نجات او یعنی خلاصی از جهل و صاحب حیات علمی شدن
۳۴۲	حیات علمیه یا نوریه
۳۴۴	علم ذوقی و علم مطلق
۳۴۵	مظهر بودن علم و وجود و ضیاء
۳۴۶	علم ، دولت ابدی
۳۴۶	حب هر مشتاقی به محبوب بسته است به علم آن مشتاق
۳۴۷	کمال شوق هر مشتاق بسته به علمش هست
۳۴۸	اهمیت میزان علم عبد

۳۵۰ عالم ، شهید و شاهد
۳۵۱ علم و اثبات امر حق و هویت او
۳۵۲ علم من لذن
۳۵۳ باطن منور ، موجب رؤیت و سمع باطنه ی عالم می شود
۳۵۴ بصیرت
۳۵۵ رفع حجب از بواطن
۳۵۶ اهل عین و صفات آنان
۳۵۶ احدی حکم ارادت را قبل از وقوع مراد نمی داند مگر صاحب دیده بصیرت
۳۵۹ علم تعبیر - علم باطن
۳۵۹ علم تعبیر را چه کسی آنگونه که باید ، درمی یابد

بخش ۲: مقایسه علم ظاهر و باطن

۳۶۱ مقایسه علم ظاهر و علم باطن
۳۶۱ نحوه ی برخورد انبیاء با صاحبان علم حضوری و حصولی
۳۶۲ اکتفای انبیاء به لسان ظاهر و عدم استفاده از لسان باطن
۳۶۲ تفاوت اهل شطح و اهل تحقیق و کشف
۳۶۳ علم ظاهر و علم باطن
۳۶۴ دامنه ی دید و قدرت و تجلی در علم حضوری و حصولی
۳۶۷ علم حصولی و حضوری و چگونگی دستیابی به هر کدام
۳۶۷ عاقل و معقول ، عاشق و معشوق ، عالم و معلوم و ظاهر و باطن در دیدگاه صاحبان علوم باطنی
۳۶۹ اتم واقفان بر اسرار
۳۷۰ رؤیت خداوند بر حسب مراتب آدمیان در علم بالله است

بخش ۳: علم حضوری ، علم و موهبت و اعطاء حق

۳۷۱ عطایای اسمائیه و ذاتیه (فیض اقدس و مقدس)
۳۷۱ علم اعطاء ذاتیه است و مختص اهل ذوق و کشف و شهود
۳۷۲ طلب اعطاء با تعیین مطلوب و یا عدم تعیین
۳۷۴ علم الهی موهبتی و وجدانی است
۳۷۴ عنایت حق و اقسام آن
۳۷۵ علم و حکمت به انبیاء و اولیاء موهبت است نه جزای عمل چنانکه تسخیر جبال و طیر در داود (ع)
۳۷۵ مراد از ارضاع اعطاء علم است

بخش ۴: علم غیبیت و شهود و لقاء ، ارزش اطلاعات شهودی و قدرت بر تصرف و کرامت

۳۷۸ اظهار کرامت - کتمان کرامت
۳۷۹ ارواح عالیه بواطن و استعداد را قوی و منور می کنند
۳۷۹ عارف بالله و اظهار و افشاء اشیاء
۳۷۹ به نور علم اشیاء از ظلمت عدم خارج شدند
۳۸۰ انسان کامل صاحب کشف عیان و وجدان است و همه چیز مسخر اوست
۳۸۰ انتقال قدرت روحانیه از انسان به انسان و حتی به جماد
۳۸۱ نمونه ی مکاشفات
۳۸۲ ارزش اطلاعات شهودی
۳۸۳ ابتلاء یکی از لوازم شهود یا خرق حجاب طبیعت ظلمانیه
۳۸۴ چگونگی شهود یا خرق ظلمت طبیعت
۳۸۵ هر مختصر اخبار الهیه و وعد و وعید او را به معاینه و مشاهده می بیند
۳۸۵ از راههای شهود وصل
۳۸۶ نماز مشاهده و رؤیت است

۳۸۶.....	شهود روحی و رؤیت غیبیه
۳۸۸.....	صلاه شهود روحانیه و رؤیت عیانیه قلبیه حق و واسطه ارتقاء به اعلی مدارج
۳۸۹.....	در نماز با گوش دل و فهم روح حضور حق و القای سمع درک می شود
۳۹۰.....	شهود اتم و اکمل
۳۹۰.....	عشق حقیقی با علم یقینی یا عیانی و شهودی دانسته می شود
۳۹۲.....	مشاهده حق متوقف بر موت ارادی برای خواص و موت طبیعی برای عوام از عباد
۳۹۲.....	مشاهده ی رب برای کسی که از حجاب بیرون نیامده میسر نیست
۳۹۳.....	انواع جنات - جنت دیدار - جنت دیوار
۳۹۳.....	مشاهده ی دوست بالاترین جنت عارف
۳۹۴.....	جنات صفات و جنات افعال و جنات ذات
۳۹۶.....	در معنی کنت سمعه و بصره
۳۹۷.....	صرفاً صاحبان شهود حق را در جمیع مظاهر و مواطن و مراتب مشاهده می کنند
۳۹۸.....	صاحب شهود، عالم صغیر مجمل از روی صورت و عالم کبیر مفصل از روی معنی است
۳۹۹.....	صاحب شهود معبر به بصر خدا
۴۰۰.....	أَلَا كُلُّ شَيْءٍ مَا خَلَا اللَّهَ بَاطِلٌ
۴۰۰.....	مرآت عیان و مرآت حق
۴۰۱.....	تقدیر فوق شهود
۴۰۲.....	زمانیکه حق در وجود غیر مشهود نیست
۴۰۳.....	شوق معشوق بیش از عاشق است به لقاء
۴۰۳.....	نمی گوید مؤمن را از موت چاره نیست می فرماید از لقاء من چاره نیست
۴۰۴.....	موت واسطه ی ملاقات شوق بیشتر معشوق از عاشق به وصال
۴۰۴.....	شوق بیشتر معشوق به وصال از عاشق
۴۰۵.....	موت عوام
۴۰۵.....	از لقاء حق چاره نیست
۴۰۷.....	طلب اطلاع از تعلق قدرت به مقدور
۴۰۷.....	اطلاع بر سر قدر از آنانی است که خداوند بخواهد و لاغیر
۴۰۸.....	حق شهید و مشهود و ماغیب
۴۰۸.....	صاحب شهود به گوش و قلب اجابت دعا را از خداوند می شنود
۴۰۹.....	محبوبان و اهل کشف
۴۱۰.....	شهید و شهود
۴۱۰.....	ظهور صفات الهیه در جمیع کائنات برای اقطاب و کمترین
۴۱۱.....	مشاهده حق در کل مظاهر و در همه حالات توسط عارف بالله
۴۱۱.....	شهود جمال جنت اهل کمال
۴۱۲.....	کشف باعث درخواست نجات
۴۱۲.....	ذکر و خرق حجب
۴۱۳.....	ذکر مطلوب بالاترین اذکار است که طالب را به کشف و شهود می نشاند
۴۱۵.....	غیبت و شهود «از شهود حق به احسان یاد شده است»
۴۱۵.....	محسن = مشاهده حق
۴۱۵.....	کشف و ظهور تمامی امور حضرت ایوب از غیب بود
۴۱۶.....	غیب و شهود در ماجرای حضرت ایوب
۴۱۶.....	خداوند با مآء حیات حقیقیه غیب باطن ایوب را از بعد خویش تطهیر نمود
۴۱۶.....	رفع حجاب از ایوب
۴۱۷.....	لو کشف الغطاء

- آنچه شهود می شود غیب است و غیب عالم خداست ظهر وجوده تعالی..... ۴۱۷
- در معنی عالم و حاضر و شاهد اول و آخر و ظاهر و باطن ۴۱۸
- دیگر از صفات اهل شهود ۴۱۸
- راه اصلی شهود ۴۲۰
- در نظر اهل شهود و کشف ، خالق مشهود و خلاق موهوم اند ۴۲۲
- دعوت بغیر از طریق شهود و بصیرت جهالت است ۴۲۲
- چه کسی و چگونه می تواند در زمره ارباب شهود درآید..... ۴۲۳
- تفاوت نگاه صاحبان شهود با نگاه غیر عارف در دیدن حقیقت..... ۴۲۴
- تفاوت رب صاحب شهود با رب اهل ظاهر و استدلال..... ۴۲۵
- نحوه رؤیت و انکشاف برای صنوف مختلف..... ۴۲۶
- ظهور و شهود اسرار سبب ایجاد عالم - مراد از عرصه امانت ، امانت علم به حقیقت وجود - تعبیر از ظلم و جهول و حدود علم انسان ۴۲۸
- شهود حق به صورت معتقد هر کس هست ۴۲۹
- اهل شهود صاحبان کامل ترین استعداد برای ادراک معرفت اند ۴۳۰
- تمامترین ادراک در معرفت شهود است ۴۳۱
- علم در مرتبه احدیت - علم در مرتبه واحدیت - اکشف و اعلاهی اهل الله ۴۳۱
- صاحبان وجدان یا شهود که به عین عیان می بینند که حقیقه الحقائق یکی است ۴۳۳
- انسان کامل سبب شهود و ظهور کمالات و معارف ۴۳۴
- علو مکانت خاصه علم و مکاشفت است و علم ، روح عمل و عمل ، جسم روح است ۴۳۶
- مقام شهود و علو انسان کامل ذاتی نیست..... ۴۳۶
- شهود و اعیان ۴۳۹
- دولت مشاهده بقدر مجاهده..... ۴۴۱
- رفع حجاب تا جایی که میان علم خدا و بنده فرق نماند متصور نیست..... ۴۴۳
- مراتب شهود و رؤیت ۴۴۵
- چگونگی شهود عیانیه و فتح ابواب غیب..... ۴۴۶
- مشاهده حق در جمیع جهات برای مستعد کامل و عارف قوی الکشف ۴۴۶
- شهود تجلیات توسط عارفان موجب ترقی محجوبان نیز می شود ۴۴۷
- انکشاف و شهود به فضل است نه به عمل ۴۴۸
- آنچه که موجب عدم شعور ترقی بعدالموت می شود ۴۴۹
- شهود و انکشاف سر لایعرف الله غیر الله برای عارف الله ۴۴۹
- شهود سر قدر «نمایاندن سر قدر به حسب استعداد طالب معرفت است» ۴۵۰
- در تفاوت شهود رسل و اولیاء..... ۴۵۱
- بخش ۵: تجلیات ذاتیه و اسمائیه**
- تجلی به حسب استعداد متجلی له ۴۵۲
- فنا و بقا به تجلی است ۴۵۴
- ترقیات در قیامت با تجلیات نو به نو حق برای همه ادامه می یابد ۴۵۵
- انسان کامل آئینه تجلیات ذاتیه و اسمائیه ۴۵۶
- تجلی ذاتی بر عبد که بالاتر از آن غایتی متصور نیست ۴۵۸
- تجلی حق عندالرؤیت در صور اسماء مختلفه ۴۶۲
- تجلی حق و ترقی بعدالموت ۴۶۳
- قرب و بعد هر عینی به تجلی است «از صفات اهل کشف اینکه طلب کشف ضد برای او قادح صبر نیست» ۴۶۳
- معرفت کامل معرفت به تجلی «بی دو چشم غیب کس مردم نشد» ۴۶۳
- همه تجلیات و اظهار افعال در مظاهر من لدن است ۴۶۴

- مراتب و مقامات به حسب تجلی و سیر در ملکوت و جبروت است ۴۶۴
- نفس رحمانی و تجلی وجودی-تفاوت خلیفه ظاهری و باطنی و نحوه حکم آنان در زمین ۴۶۵
- تجلی خداوند در صلاه تفضلی، امتنانی است ۴۶۶
- قره عینی رسول همانا مشاهده محبوب است ۴۶۷
- تجلی حق در نماز بر اساس ظرف عباد است همچون تجلی آب در ظروف ۴۶۸
- تجلی حقیقی عشق ۴۶۸
- تجلی و شهود ۴۶۸

تجلیات در قالب مطلوب هر کسی صورت می گیرد چنانکه نار برای موسی (ع)

- مثال برای تجلی ذاتی حق ۴۷۰
- شهود تجلیات حق بطور مفصل ۴۷۱
- انسان عین است و سمع و بصر حق ۴۷۱
- نمی فرماید عین و اذن اویم که از جوارح صورت بدنیه است می گوید سمع و بصر اویم ۴۷۲
- اظهار سماوات و ارض به تجلی وجودی ۴۷۲
- در تشبیه تجلیات حق به نور و الوان مختلفه ۴۷۴
- اختلاف احوال بنده در تجلیات ۴۷۵

بخش ۶: عارفان بالله - انسان های کامل

- جز طایفه عرفا کسی از علما و حکما و اصحاب نظر و ارباب فکر اطلاع بر حقیقت نفس نیابد ۴۷۸
- داناترین علمای بالله ۴۷۹
- معرفت حق به معرفت نفس عارف ۴۸۱
- عارفان بالله - معرفت واحده و معرفت اتم ۴۸۶
- عارف بالله و چگونگی حصول ارفع و اعظم فرقانات ۴۸۷
- عارفان و ذوق و دریافت وحدت حقیقت وجودیه ۴۸۸
- ابقای صورت حجاب رسول برای عدم هلاکت مردم ۴۹۱
- همه عالم عارف به خلاق اند ۴۹۱
- عارفان و معرفت نفس بر حسب کمالات و صفات ۴۹۴

بخش ۷: روح، قلب و سعت دل

- سعت دل اعلی از درجه علم یقینی ۴۹۵
- هدایت حقیقیه به حصول علم یقینی است ۵۰۰
- حصول علم یقینی هدایت حقیقیه است به آنچه امر الهی بر آنست ۵۰۱
- دل بالاتر از عرش است ۵۰۲
- طاعت از قلب و روح موجب بیعت عصا با موسی (ع) و تبعیت او از موسی (ع) ۵۰۲
- قلب مدار است و انسان کامل مدار عالم وجود ۵۰۳
- تجلی حق در آینه دل و انعکاس انوار تجلیات از آینه دل انسان بر عالم ۵۰۵
- ادراک عالم باطن یا جبروت و ملکوت به روح و قلب و قوای روحانیه است ۵۰۵
- علم واقعی و امری تا کمال تعیین عارف ۵۰۷

بخش ۸: ارباب عقول و اوهام و احتجاب آنان از ادراک ظهور انوار و وجوه متکثره

- دلیل احتجاب اهل حجاب ۵۰۸
- حجب ظلمانی و نورانی « حق در حجاب است و حاجبان نمی گذارند که هر کس شرف دیدارش را دریابد » ۵۰۸
- مستوری و مستتری ۵۱۲
- مستران از حق مترادف ظالمان ۵۱۳
- فتح و فتوح سالک در گرو گذر از تصورات رسمی ۵۱۳
- اکثر محجوبان معرفت منکر تبدیل صورت عالم در هر لحظه اند ۵۱۴
- اهلاک مجرمین محروسوم بشری و در نتیجه، ایصال و حضور به حق از روی فضل ۵۱۵

۵۱۶.....	دلیل عدم اعتبار صاحبان علوم ظاهر نزد اهل الله
۵۱۹.....	احتجاب ارباب عقول و غایت عرفان آنان
۵۱۹.....	غایت عرفان ارباب عقول علم اجمالی است
۵۱۹.....	ارباب نظر عباد عقول خویش اند و عباداتشان هیمه دوزخ است
۵۱۹.....	عجز ارباب عقول از ادراک حقیقت
۵۲۱.....	علم بر مقتضای عقل و وهم - علم بر مقتضای اطلاع بر احوال وجود
۵۲۲.....	صاحب قلب - صاحب عقل
۵۲۳.....	عجز فکر و نظر در معرفت حقیقت
۵۲۴.....	معرفت عقلانی معرفت کامل نیست
۵۲۵.....	عقل بدون نور کشف از ادراک حقیقت عاجز است
۵۲۵.....	ضعف برهان و نظر
۵۲۵.....	علت و معلول از خصائص عقل است
۵۲۵.....	در دستگاه الهی جز وجود محض و تجلیات او نیست
۵۲۵.....	در این مشهد نه عاقل است و نه معقول و نه جهاتی
۵۲۶.....	عقل و اوهام از درک ظهور انوار و شهود وجوه تجلیات متکثره عاجزند
	بخش ۹ : علم حق
۵۲۸.....	علم حق - علم عید و تفاوت آن دو
۵۲۹.....	علم بالله در همه ی حالات
۵۳۱.....	علم حضوری حق در همه موجودات متحقق است
۵۳۲.....	نحوه ورود به سلطان اسم باطن و این صرفاً با چشم غیب بین دیده می شود
۵۳۳.....	اعتراف معارف و انکر نکرات
	بخش ۱۰ : انبیاء ، اولیاء و علم حضوری
۵۳۵.....	خلفای ظاهری و باطنی در زمین و احکام آنان
۵۳۶.....	اخذ حکم مستقیم ولی ، از خدا
۵۳۶.....	تأسی ولی در جمیع احوال و احکام از نبی
۵۳۶.....	حوزه ی ارتباط ولی با ورای حجاب
۵۳۷.....	انسان کامل مرآت انوار اسماء
۵۳۷.....	مأموریت آدم عمارت نشسته انسانی
۵۳۷.....	روح عالم ، انسان کامل است
۵۳۸.....	تعلیم الهی از آن خواص یا صاحبان علم حضوری است
۵۳۸.....	خواص کسانی اند که پرهیز ورزند از اثبات وجود غیر حق
۵۳۹.....	محبت ، حق محب و محبوب
۵۴۰.....	محبت رابطه بین حق و خلق
۵۴۰.....	دنیا تا زمانی که انسان کامل در اوست محفوظ است
۵۴۲.....	وکی ، عالم بالله به علم یقینی که صاحب شهود ذاتی است می باشد
۵۴۲.....	در تفاوت نبی و ولی از حیث علم
۵۴۳.....	ترجیح ولایت بر نبوت به سبب کشف مقامات و اظهار حقایق و شهود ذاتی در ولایت است
۵۴۴.....	آنچه باقی است ولایت است
۵۴۵.....	ختم ولایت
۵۴۷.....	«خاتم النبیین و القای اسرار به ولایت او» و او اکمل انبیاء است
۵۴۹.....	وجود اجمالی در مرتبه الهیت = نور - حقیقت محمدیه
۵۴۹.....	تجلی خاتم رسل و خاتم اولیاء بر خلق
۵۵۰.....	شهود و وصول الوهیت برای انبیاء و اولیاء به باطن نبوت یعنی ولایت پیامبر خاتم است

- ۵۵۱..... اکمل مظاهر پیامبر خاتم در عالم قطب زمان خاتم اولیاء [امام مهدی «عج»] است.
- ۵۵۲..... نوم و نمودن صورت غیر اصلیه
- ۵۵۳..... مکاشفه پیامبر امری روحانی که فایض بر قلب او می شود
- ۵۵۴..... رؤیای صادقه
- ۵۵۵..... آنچه رسول در منام مشاهده می کند در یقظه می بیند
- ۵۵۶..... شهود مانع تصرف پیامبر و سایر انبیاء و اولیاء و عارفان ربّانی
- ۵۶۰..... نبی و طلب زیادت علم
- ۵۶۱..... لسان ظاهر و لسان کشف درباره صاحبان اخذ احکام از معدن پیامبر خاتم
- ۵۶۳..... تجلی شهود - مشاهده محبوب در صلاه
- صلاه نور چشم پیامبر ما
- ۵۶۴..... عقل نورانی - تدلل و وقوف پیامبر ما در مقام عبودیت
- ۵۶۶..... علم لدنی و عرفان حق «بیم عرفت»
- ۵۶۸..... ظهور حق در ابراهیم بحسب علم
- ۵۶۹..... « حضرت ابراهیم ، رؤیا و علم تعبیر و باطن »
- ۵۷۴..... عصیان قوم نوح در اثر نظر فکری و علم حصولی
- ۵۷۵..... تجلیات ، مجذوبین و فرط عشق و حیرانی
- ۵۷۶..... در معنی علم دریافت و ادراک امر که از آن کشف عیانی است و تجلی حق در صورت مطلوب موسی (ع) که ناز بود
- ۵۸۰..... فضیلت علم کشفی
- «موسی (ع) به سبب کشف بصیرت و نظر بر الواح اعلم از هارون است»
- ۵۸۲..... اعلمیت موسی (ع) به سبب کشف ، بصیرت و نظر بر الواح
- ۵۸۴..... تعبیر سقاییت موسی برای شعیب علم است
- ۵۸۵..... موسی (ع) و علم شرع ، خضر (ع) و علم ذوق
- ۵۸۶..... در تفاوت علم موسی (ع) و خضر
- ۵۸۸..... الهام باطنی را ولو گاه پیامبری نداند ولی خداوند او را بدینگونه حفظ می کند
- ۵۸۸..... تجلی نهایت ندارد و عقل همواره در برابر تجلی وقوف میکند
- ۵۸۹..... سخن گفتن موسی (ع) بی واسطه با خداوند
- ۵۹۱..... مراد از ارضاع موسی (ع) اعطاء علم است
- ۵۹۲..... شهود حق هدف آفرینش - اعلمیت موسی (ع) به سبب شهود
- ۵۹۴..... هو الاول و الاخر و الظاهر و الباطن یعنی علم به اول و آخر و ظاهر و باطن است
- ۵۹۵..... الهام و وحی به مادر موسی (ع)
- ۵۹۵..... علم مادر موسی (ع) به اینکه این موسی شاید آن رسولی باشد که فرعون و قبط بر دستش هلاک شود
- ۵۹۶..... یقین و سرنوشت آن جهانی
- ۵۹۸..... شهود ، هدف آفرینش
- ۵۹۹..... شیث و اختصاص علم اسماء ا... به او
- ۶۰۱..... ادراک یوسف به حسب اعطای استعدادش
- ۶۰۴..... کلمه یوسفیه و حکمت نوریه (کشف حقیقت)
- ۶۰۵..... پیامبران قدرت و علم تصرف در کائنات را دارند ولی ظهور ملک موهوب مخصوص سلیمان است
- ۶۰۶..... سلیمان و اعلمیت او از جن
- ۶۰۷..... إعظام سلیمان به علم و عنایت و هبه الهی است
- ۶۰۷..... اعظم بودن وزیر سلیمان از جن
- ۶۰۸..... علم و قدرت سلیمان و آصف از جن بالاتر بود
- ۶۰۸..... خوارق عادت از اقطاب کم صادر می شود و در نایبان آنان زیاد
- ۶۰۹..... وفور علم و غایت انصاف سلیمان

۶۱۰	قدرت تصرف سلیمان به علم و حکمت و معرفت رحمانیه
	«حصول تسخیر و تصرف در انس و جن و اعیان عناصر»
۶۱۱	سلیمان تنها پیامبری که مأمور به ظهور تصرفات است
۶۱۲	علم داود علمی اعطایی است
۶۱۳	علم و حکمت وهبی و تسخیر جبال و طیر در داود (ع)
۶۱۳	داود و انتقال قدرت روحانیه از انسان و حتی به جماد
۶۱۴	علم و حکمت موهبتی به داود در تسخیر جبال و طیر
۶۱۵	جناب لوط و عدم استفاده از قدرتی که در تصرف عالم داشت
۶۱۵	ادریس و جامعیت او میان نبوت و رسالت به سبب رؤیت عالم جبروت
۶۱۷	ادریس به غایت عقل مجرد، به توسط مشاهده ارواح انبیاء رسید
۶۱۹	یحیی و سلامت از احتجاب به انانیت
۶۲۰	شعیب و جایگاه او در تحقق به مقام قلب
۶۲۱	استکشاف از خداوند یا درخواست اطلاع بر تعلق قدرت به مقدر در ماجرای عزیز
۶۲۲	عزیز به دنبال شهود
۶۲۳	عزیز و طلب نمایاندن احیای موتی برای رسیدن به شهود
۶۲۵	لقمان، حکمت و خیر کثیر
۶۲۶	اقتضای اظهار و اقتضای ستر حکمت
۶۲۶	لقمان صاحب خیر و احسان کثیر

فصل پنجم: علم حضوری و حصولی در مثنوی مولانا

بخش اول: علم حضوری و احوال و صفات صاحبان آن

۶۲۹	علم یا آب حیوان
۶۳۱	اهمیت علم
۶۳۳	نوشندگان شراب معرفت یا علم حضوری
۶۳۴	علم حصولی یا عقل مادی
۶۳۴	مراتبی برای عقل
۶۳۶	سرزنش علم حصولی
۶۳۶	در جایگاه علم حصولی و اکتسابات عقلی
۶۳۷	علم حصولی عاری از حرص و آز
۶۳۸	علم حصولی موجب انکار هادیان حقیقت
۶۳۸	تفاوت علم حضوری و حصولی
۶۴۰	حزم صورتی دیگر از علم حضوری
۶۴۰	علم نورانی را کوه قاف و طور برتابد
۶۴۱	علوم و اسرار الهی و غیرت حق در حفظ آن
۶۴۲	عشق و ابزار علم حضوری و عالم معنا
۶۴۳	اهمیت رسیدن و بهره مند شدن از اسرار و علوم باطنی
۶۴۳	علم حضوری نخستین پدیده خلقت
۶۴۵	علم حضوری یا دید جان
۶۴۵	همه آفرینش صاحب شعور و علم حضوری است
۶۴۶	درک حقیقت روح جز به عقل و علم الهی ممکن نیست
۶۴۸	علم حضوری یا چاشنی جان
۶۴۸	علم حضوری نفیخته جانبخش الهی
۶۴۹	علم حضوری از حق است
۶۵۱	علم نورانی

۶۵۱.....	اثبات تجلی علم لدنی برای افراد
۶۵۲.....	لذت از معنویات بدون علم حضوری ممکن نیست
۶۵۳.....	دیدن مظاهر علم حضوری نیز توفیق است
۶۵۴.....	کسی محرم عالم غیب می شود که شایستگی درک آن را داشته باشد
۶۵۵.....	شناخت مافی الضمیر به علم حضوری
۶۵۷.....	نظر با علم حضوری یا همان نور خدا
۶۵۷.....	علم حضوری یا معدن لعل
۶۵۷.....	خواص و عوام نسبت به علم حضوری سنجیده می شوند
۶۵۸.....	در خواص علم حضوری
۶۵۸.....	حضور در چشم دل
۶۵۹.....	دعوت به حق از آن صاحبان مشاهده و الهام است
۶۵۹.....	رزق جان همان علم حضوری است
۶۶۰.....	علم حضوری یا روشنی دل
۶۶۰.....	توصیه به علم حضوری
۶۶۱.....	نقش معشوق در علم حضوری عاشق
۶۶۲.....	باز هم توصیه به علم حضوری
۶۶۳.....	منشاء علم حضوری
۶۶۳.....	چیزی از دیدگاه علم حضوری مخفی نیست
۶۶۴.....	علم حضوری و اجسام و نباتات
۶۶۵.....	علم حضوری یا تابش نور حق
۶۶۶.....	علم حضوری و قوه تمیز رود نیل
۶۶۷.....	علم حضوری و استشمام بوی دل بوسیله تمامی اجزای هستی
۶۶۸.....	علم حضوری یا ادراک حقیقت و باطن امور
۶۶۹.....	دست یافتنی بودن علم حضوری
۶۶۹.....	صاحب علم حضوری فراست دارد
۶۷۱.....	نتیجه دیدن با نور الهی
۶۷۱.....	دیدنی های حضوری یا باطنی بی پایان است
۶۷۲.....	سلطنت پنهانی در علم لدنی است
۶۷۲.....	دل ارباب علم حضور چون کوه استوار و محکم است
۶۷۴.....	رنگ خدا بر قلب صاحبان علم حضوری
۶۷۵.....	برای خواص ، جهان غیب نمایان است و بهار از تأثیر نفس آنان است
۶۷۵.....	نفس انسان کامل یا صاحب علم حضوری حیاتبخش است
۶۷۶.....	صاحب علم حضوری صدای جمادات را می شنود
۶۷۸.....	صاحب معرفت نوری یا حضوری بی نیاز از اثر و سبب است
۶۷۹.....	عرش اعظم محو اسرار و انوار صاحب علم حضوری است
۶۸۰.....	اطلاع صاحب علم حضوری بر احوال درونی
۶۸۰.....	مکنونات و احوال باطنی برای صاحب علم حضوری عیان است
۶۸۰.....	آرامش حقیقی در علم حضور یا علم اهل دل است
۶۸۲.....	اصحاب کشف بی نیاز از کتاب و تکرار
۶۸۴.....	با کنار رفتن حجاب و حصول علم حضوری خوف برمی خیزد
۶۸۴.....	در صفات صاحبان علم حضوری
۶۸۵.....	سیری ناپذیری علم حضوری
۶۸۵.....	در صفات چشم بینا یا صاحب علم حضوری